

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 4 mars 2004 *

I de förenade målen C-238/02 och C-246/02,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Bundesfinanzhof (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i de vid den nationella domstolen anhängiga målen mellan

Hauptzollamt Hamburg-Stadt

och

Kazimieras Viluckas (C-238/02),

Ricardas Jonusas (C-246/02),

angående tolkningen av artiklarna 4.19, 40 och 202.3 första strecksatsen i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302 , 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4),

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.N. Cunha Rodrigues samt domarna J.-P. Puissochet (referent) och F. Macken,

generaladvokat: A. Tizzano,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från Europeiska gemenskapernas kommission, genom J.-C. Schieferer, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Bundesfinanzhof har, genom beslut av den 7 maj 2002 som inkom till domstolen den 28 juni 2002 och den 8 juli 2002, i enlighet med artikel 234 EG ställt tre

frågor angående tolkningen av artiklarna 4.19, 40 och 202.3 första strecksatsen i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad tullkodexen).

- 2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Hauptzollamt Hamburg-Stadt (huvudtullkontor) (nedan kallat HZA) och Kazimieras Viluckas (C-238/02) och Ricardas Jonusas (C-246/02), avseende en tullskuld som uppkommit på grund av att varor olagligen har förts in till gemenskapen.

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

- 3 I artikel 4.19 i tullkodexen föreskrivs följande:

”I denna kodex används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

- 19) uppvisande av varor för tullen: anmälan i föreskriven form till tullmyndigheterna om att varor har anlänt till tullkontoret eller till någon annan plats som angetts eller godkänts av tullmyndigheterna.”

4 I artikel 38.1 i kodexen föreskrivs följande:

”Varor som förs in till gemenskapens tullområde skall utan dröjsmål av den person som fört in dem till gemenskapen befordras via den rutt som tullmyndigheterna närmare angivit och enligt deras eventuella anvisningar

- a) till det tullkontor som anvisats av tullmyndigheterna eller till någon annan plats som de anvisat eller godkänt

...”.

5 I artikel 40 i samma kodex föreskrivs följande:

”Varor som enligt artikel 38.1 a anländer till tullkontoret eller till någon annan plats som anvisats eller godkänts av tullmyndigheterna, skall uppvisas för tullen av den person som förde in varorna till gemenskapens tullområde eller i förekommande fall av den person som åtar sig ansvaret för befordran av varorna efter införseln.”

6 I artikel 202 i nämnda kodex föreskrivs följande:

”1. En tullskuld vid import uppkommer genom

a) olaglig införsel till gemenskapens tullområde av tullpliktiga varor,

eller

b) olaglig införsel av tullpliktiga varor som finns i en frizon eller ett frilager till en annan del av tullområdet.

I denna artikel avses med olaglig införsel all införsel som strider mot artiklarna 38–41 och artikel 177 andra strecksatsen.

2. Tullskulden uppkommer i det ögonblick då varorna olagligen införs.

3. Följande personer skall vara tullskyldiga:

— Den som olagligen förde in varorna.

— Var och en som medverkat i den olagliga införseln av varorna och som var medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att denna införsel var olaglig.

- Var och en som förvärvat eller tagit hand om varorna i fråga och som vid förvärvet eller mottagandet av varorna var medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att införseln var olaglig.”

De nationella bestämmelserna

- 7 I 21 § i Tabaksteuergesetz (lagen om tobaksskatt) av den 21 december 1992 (BGBl. 1992, I, s. 2150), i dess lydelse enligt 1 § punkt 13 i lagen om ändring av lagar om punktskatter och av lagen om administrativt bistånd inom gemenskapen av den 12 juli 1996 (BGBl., 1996, I, s. 962), föreskrivs följande:

”Om tobaksvaror direkt importeras till beskattningsområdet från tredje land ..., gäller tullreglerna analogt avseende frågan när skatteplikt uppkommer och upphör (förutom då detta sker genom skatteuppbörd) och avseende den tidpunkt som är avgörande för skatteberäkningen när det gäller att fastställa de skattskyldiga personerna, skatteförfarandet och när ... fråga är om eftergift, återbetalning och eftertaxering.”

- 8 I 8 § i Zollverordnung (tysk tullförordning) av den 23 december 1993 (BGBl. 1993, I, s. 2449) föreskrivs följande:

”Anmälan enligt artikel 4.19 i tullkodexen får ske i valfri form. Om fråga är om gömda eller med hjälp av en särskild anordning dolda varor krävs en uttrycklig anmälan.”

Twisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 9 Motparterna vid den nationella domstolen, Kazimieras Viluckas och Ricardas Jonusas är litauiska medborgare. Den 3 augusti 1998 reste de in i Tyskland, i en lastbil som var registrerad i Litauen, efter det att de hade tagit färjan Klaipeda/Travemünde.
- 10 Kazimieras Viluckas, lastbilens ägare, fungerade som medförare och Ricardas Jonusas körde fordonet. Lastbilen var sammankopplad med en påhängsvagn med kylaggregat som tillhörde en utomstående. Påhängsvagnen var lastad med träpallar, vilka vid Travemünde hade hänförts till förfarandet för extern gemenskapstransitering till Travemünde.
- 11 Vid en senare kontroll av lastbilen på det vid motorvägen belägna raststället Hamburg-Stillhorn West och vid den undersökning som därefter gjordes vid anläggningen för kontroll av containrar upptäcktes 2 901 limpör (580 200 stycken) obeskattade cigaretter i ett för detta ändamål särskilt inrättat gömställe i påhängsvagnens tak.
- 12 Genom skattebeslut av den 12 augusti 1998, ändrat genom beslut om skatteändring av den 14 december 1998, ålade HZA med stöd av tullkodexen motparterna vid den nationella domstolen att erlagga tobaksskatt med 85 347,42 DEM.
- 13 Amtsgericht Hamburg (Tyskland) beslutade den 22 januari 1999 att det inte skulle inledas något straffrättsligt förfarande mot föraren och ägaren av lastbilen, eftersom det inte förelåg tillräcklig misstanke om skattebedrägeri. Sistnämnda personer hävdade att cigaretterna utan deras kännedom hade placerats i påhängsvagnens tak innan den överlämnades för lastning. Gömstället var inte av en sådan art att det gav upphov till misstankar.

- 14 Motparterna vid den nationella domstolen begärde omprövning av skattebeslutet. Deras begäran avslogs genom två beslut av den 25 mars och den 21 maj 1999. Däremot medförde deras överklagande till domstol att avslagsbesluten ogiltigförklarades. Finanzgericht fann att HZA inte kunde grunda sitt skattebeslut på artiklarna 202 och 203 i tullkodexen.
- 15 HZA väckte en ”revisionstalan” och åberopade att federal rätt hade åsidosatts genom att 8 § andra meningen i Zollverordnung hade tillämpats felaktigt.
- 16 Bundesfinanzhof ansåg att dess avgörande var beroende av frågan huruvida de litauiska medborgarna var personer som olagligen infört varorna till gemenskapens tullområde i den mening som avses i artikel 202 i tullkodexen och som därmed har blivit betalningsskyldiga för skatteskulden.
- 17 Eftersom det föreligger tvivel avseende tolkningen av artikel 202.1 a och 202.3 första strecksatsen, jämförda med artiklarna 4.19 och 40 i tullkodexen, har Bundesfinanzhof beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Skall artikel 4.19 i tullkodexen tolkas så, att det i anmälan till tullmyndigheterna om att de varor som har införts till gemenskapens tullområde finns på en bestämd plats uttryckligen skall anges att det finns varor som har gömmts eller dolts med hjälp av särskilda anordningar? (mål C-238/02 och C-246/02)

2) För det fall att den första frågan besvaras jakande:

Skall artikel 40 i tullkodexen tolkas så, att också en förare av en lastbil med påhängsvagn skall göra denna anmälan även om han varken kände till eller borde ha känt till de varor som gömts eller dolts i lastbilen? (mål C-246/02)

eller

Skall artikel 40 i tullkodexen tolkas så, att denna anmälan skall göras också av en förare av en lastbil med påhängsvagn, eller en medförare med samma befogenheter, som varken kände till eller borde ha känt till de varor som gömts eller dolts i lastbilen? (mål C-238/02)

3) För det fall att den andra frågan besvaras jakande:

Har det, för frågan vem som blivit skyldig att betala skatt i enlighet med artikel 202.3 första strecksatsen i tullkodexen, någon betydelse vem som faktiskt har lämnat den (ofullständiga) anmälan? (mål C-238/02)”

Bedömning av tolkningsfrågorna

- 18 Genom de två första frågorna, som skall besvaras tillsammans, vill Bundesfinanzhof få klarhet i om uppvisande för tullen av varor som införts till gemenskapen i den mening som avses i artikel 4.19 i tullkodexen avser varor som har dolts på ett för detta ändamål upprättat gömställe och om den skyldighet att uppvisa varor som föreskrivs i artikel 38 i denna kodex omfattar — såsom framgår av artikel 40 i nämnda kodex — förare av en lastbil som har fört in varorna, även om de har dolts i fordonet utan deras kännedom.
- 19 Kommissionen konstaterar att det i artikel 38 i tullkodexen föreskrivs att alla varor som förs in till gemenskapens tullområde skall, utan dröjsmål av den person som har fört in dem, befordras till tullkontoret eller till någon annan plats som godkänts av tullmyndigheterna, utan att det skall göras någon åtskillnad mellan gömda eller dolda varor och andra varor.
- 20 Kommissionen anser vidare att ett av målen med artiklarna 4.19, 40 och 202 i tullkodexen är att ålägga de personer som till gemenskapens tullområde för in ett transportmedel som kan innehålla varor ett särskilt ansvar. Följaktligen skall artikel 4.19 tolkas så, att det i anmälan till tullmyndigheterna skall anges alla varor som införs till nämnda tullområde och, följaktligen, om det finns gömda eller dolda varor. De gömda cigaretterna borde således ha deklarerats till tullmyndigheterna.
- 21 Kommissionen har slutligen gjort gällande att inte endast den som kör fordonet vid den tidpunkt då gemenskapens yttre gräns passeras skall anses som en person

som för in varorna i ett fordon, utan också alla personer i fordonet som också har till uppgift att vara förare.

- 22 Det framgår nämligen tydligt av lydelsen av och systematiken i artiklarna 4.19, 38.1 och 40 i tullkodexen att alla varor som införts till gemenskapens tullområde skall uppvisas för tullen. Den omständigheten att vissa varor är dolda på gömställen i det fordon i vilket de transporteras innebär inte att denna skyldighet inte skall gälla avseende dem.
- 23 Vidare framgår av själva ordalydelsen av artikel 40 i tullkodexen att om varorna har införts i ett fordon är det de personer som vid tidpunkten för införseln hade kontrollen över varorna, bland annat förarna, den som sitter vid ratten samt dennes medförare eller ersättare, om denne befinner sig i fordonet, som är skyldiga att deklarerera varorna. Den deklarationsskyldighet som gäller för förarna omfattar alla övriga personer som finns i fordonet om det fastställs att de var ansvariga för införseln av varorna.
- 24 De två första frågorna skall således besvaras på så sätt att uppvisande för tullen av varor som införts till gemenskapen i den mening som avses i artikel 4.19 i tullkodexen skall avse alla varor, däribland sådana som har dolts på ett för detta ändamål inrättat gömställe, och att den skyldighet att uppvisa varor för tullen som föreskrivs i artikel 38 i nämnda kodex omfattar — såsom det framgår av artikel 40 i nämnda kodex — den förare och den medförare av en lastbil som har fört in varorna, även om de har dolts i fordonet utan deras kännedom.

- 25 Genom den tredje frågan vill Bundesfinanzhof få klarhet i huruvida den person som har fört in varorna till gemenskapens tullområde utan att ange dem i anmälan om uppvisande för tullen kan anses vara betalningsskyldig för skatt i enlighet med artikel 202.3 första strecksatsen i tullkodexen.
- 26 Kommissionen anser att det normalt sett är den person som för in varorna och som lämnar en ofullständig anmälan om uppvisande för tullen av varorna som är betalningsskyldig för skatt i enlighet med sistnämnda bestämmelse, såvida inte denna person — såsom i målet vid den nationella domstolen — står under ledning av en annan person som finns i samma transportmedel.
- 27 I enlighet med artikel 202.3 första strecksatsen i tullkodexen är den person som olagligen förde in varorna betalningsskyldig för skatt.
- 28 Såsom har framgått av analysen vid besvarandet av de två första frågorna skall införseln anses olaglig när en förare inte har anmält en vara för uppvisande för tullen, även då den har dolts i ett fordon utan förarens kännedom.
- 29 Även om följaktligen andra personer kan förklaras vara gäldenärer för samma varor med stöd av de andra bestämmelserna i artikel 202.3 i tullkodexen skall den person som faktiskt har fört in varorna utan att deklarerat dem anses vara gäldenär enligt punkt 202.3 första strecksatsen.

- 30 Den tredje frågan skall således besvaras så, att en person som har fört in varor till gemenskapens tullområde utan att uppge dem i anmälan om uppvisande för tullen är betalningsskyldig för skatt i enlighet med artikel 202.3 första strecksatsen i tullkodexen.

Rättegångskostnader

- 31 De kostnader som har förorsakats kommissionen, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 7 maj 2002 har ställts av Bundesfinanzhof — följande dom:

- 1) Uppvisande för tullen av varor som har införts i gemenskapen i den mening som avses i artikel 4.19 i förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober

1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen skall avse alla varor, däribland sådana som har dolts på ett för detta ändamål särskilt inrättat gömställe. Den skyldighet att uppvisa varor för tullen som föreskrivs i artikel 38 i nämnda kodex omfattar — såsom det framgår av artikel 40 i nämnda kodex — den förare och den medförare av en lastbil som har fört in varorna, även om de har dolts i fordonet utan deras kännedom.

- 2) En person som har fört in varor till gemenskapens tullområde utan att uppge dem i anmälan om uppvisande för tullen är betalningsskyldig för skatt i enlighet med artikel 202.3 första strecksatsen i tullkodexen.

Cunha Rodrigues

Puissochet

Macken

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 4 mars 2004.

R. Grass

J.N. Cunha Rodrigues

Justitiesekreterare

Ordförande på fjärde avdelningen